

V torek, četrtrek in soboto
izhaja in velja v Mari-
boru brez posiljanja na-
dan za vsa leta 8 gl. — k.
za pol leta 4 " — k.
za četrt leta 2 " — k.
Po pošti:
za vsa leta 10 gl. — k.
za pol leta 5 " — k.
za četrt leta 2 " — k.
Vrednisto in opravnostno
je na stolnem trgu (Dom-
platu) hiš. št. 184.

SLOVENSKI NAROD.

Oznaniša:
za navadno dvostopno
vrsto se plačuje
6 kr., če se tiskane 1krat,
5 kr., če se tiska 2krat,
4 kr., če se tiska 3krat,
veče pisane se plaču-
jejo po prostoru.
Za vsak tisek je plačil-
kolek (štampilj) za 30 k.
Rokopisi se ne vračajo,
dopisi naj se blagovoljno
frankujejo.

Št. 34. V Mariboru 20. marca 1869. Tečaj II.

Vabilo na naročbo.

S početkom aprila meseca se začne novo naročevanje na „Slov. Narod“. Cena je naznanjena na čelu našega lista. Naročniki, katerim je naročilo že poteklo ali jim do 1. aprila poteče, prošeni so, naj vsaj do 25. t. m. svoje naročilo ponové, da pošiljanje ne pride zopet v nered. Najkrajše in z najmanjšimi stroški se naročuje po poštnih nakaznicah (Postanweisung). Dobro bi bilo, ko bi dosedanja naročniki prideli adresni zavitek, novi pa napis prav jasno pisali.

Vsled zadnje naše obljube so nam nekteri prijatelji „Slov. Naroda“ že pridobili po enega, celo po tri nove naročnike, vendar dozdej še ne toliko, da bi mogli že prihodnje četrtletje začeti z dnevnikom. Ako se pa tudi to četrtletje naročniki množé, kakor po novem letu, spremenimo negledé na nove žrtve naš list druga pol-letje v dnevnik, da tudi v tej zadevi ustrežemo željam in potrebam mnogokrat izrečenim: Naprej!

Administracija „Slov. Naroda.“

Ravnopravnost ex offio.

II.

Naši čitatelji, katerim smo imeli priliko podati Svetčev govor o pre-
znanem in že neimenljivem paragrafu, kterege se vlada, če Hasnerja prav
umeno, že sama kesá, da ga je izdala, — in katerim smo tudi površen Has-
nerjev odgovor v njegovi celoti podali, vedó, da oba govora nismo vzeli v
časopis, kot izjave, katerih bi bili tako zadovoljni, da jima ni ničesa pristaviti.
Ko bi bil Svetec stari Svetec, govoril bi bil o paragrafu 19. vse drugače; in
govoril bi bil o ustavi drugače, o kateri celó Hasner spozna, da je vzela za
nas Slované najvažnejši paragraf le nerada vá-se, in sicer le s tihim pridrž-
kom: „ultra posse nemo tenetur“, — in ta „posse“ si dela sama in menda
vé zakaj ga dela.

Tirjatve slovenskega naroda nimajo središča v želji vsega učilišča,
tudi ko bi se bilo to v Svetčevem govoru kazalo, česar pa mi nismo našli.
Stara navada vseh tistih ki imajo ktero misel pobijati, ali željo odbijati, pa ču-
tijo, da jim ni lahko, je ta, da stvar pretirajo in je ne primejo v sredi.
Mi Slovenci tudi ne želimo, da se začne pri nas zidati od strehe začeniši;
mi ne želimo nemških ljudskih in srednjih, pa narodne viš ešole, ki bi bi-
la tako brez prave podloge. Ravno tu pa vlada ni storila še ničesa, in
kakšna je njega dobra volja, to se je videlo, da samo en primer omenjamo,
lani ko je govor bil o ljutomerski šoli.

Listek.

Narodopisne slike iz našega naroda.

III. Vinski običaji.

(Konec.)

II. Oncu mislim ne bo odveč, če še povem, kakšen je red pri
vinskih gostijah po hrvaškem Zagorji. Stara narodna pesem pravi: „Zago-
rec ni nikdar prodal vina, — izpil ga je sam in vesela družina.“ In zares,
malokje se tako veselo živi, kakor po hrvaškem Zagorji. Gostije so tako
rekoč na vsakdanjem dnevnem redu. Zdaj je tega župnika god, zdaj onega
vlastelina; tu se ženi mlad kicoš, tam se udaje hči bogatega trgovca; tu se
obdržava „reštalcija“, tam je cerkveni shod; tu so šolski izpiti, tam tr-
gatev itd. in pri vseh teh in enakih priložnostih, ali kakor se pravi „titu-
luših“ se gosti in časti. Sploh se more o Zagorcu reči, da je velik ljubitelj
veselih društev. Za njega „nikaj na svetu lepšega ni, — nego v društvu
veseli vsi.“ Lepo sprejema domačin povabljenega goste. Vsakemu gre do
hišnega praga nasproti, vsakemu poda roko, za vsakega ima lepo besedo!
Domačin sedi navadno v sredini podolgovate mize, okrog njega pa povablje-
ni gostje in domača družina. Po julii povzame domačin besedo, pozdravi
vpukno društvo, ki „poleg stare navade se zebalo je,“ ter predloži, naj se
po starem običaji izbere stolaravnatelj. Navadno se tisti, ki ga je domačin
predložil, per acclamationem sprejme. Celi organizem je skoz in skoz parla-
mentaričen. Poslovnik je vsakemu poznan, in v dvojbenih slučajih se zmerom
na to poziva, da je to „poleg stare navade.“ Izbrani stolaravnatelj se
spodobno zahvali za podeljeno mu dostojanstvo, ter se izjavi, ali jo spre-
jema ali ne. Če iz kakvih god razlogov stolaravnateljstva ne sprejme, izbere
se drug. Če se pa izjavi, da hoče biti stolaravnatelj, trčijo vsi gostje re-
dom z njim, in s tem je društvu glava postavljena, in stolaravnatelj sloves-
no inštaliran. Stolaravnateljem biti ni kar si bodi, posebno če je društvo
veliko in odlično. On more znati z blago pa vendar odvažno roko društvo
vladati. On mora imeti to, kar se imenuje takt. On mora poznati goste in
in več ali manj tudi njih socialne razmere, pred vsem pa mora biti govor-

Minister uka pravi, da ima vlada odločen namen vse „žrtvovati.“ O
žrtvovanji vlada pač ne sme govoriti, in žrtve Slovani menda tudi nečemo.
Mi plačujemo davek tako kakor vsak narod, če bolj ne. Baš mi smo leta
in leta žrtvovali in žrtvujemo. In ako nam vlada da nekoliko narodne
pravice v naše šole, to ni žrtva od njene strani, to je gola dolžnost.

Ker ni naša naloga in bi pravega namena ne imelo Hasnerjev govor
stavek za stavkom pobijati in povsod primerjati istino z besedo, naj ostane
pri teh aforizmihi. En političen uk pa glasno govori tudi iz tega Hasner-
jevega govora našim poslancem. In če so prav ti že dolgo časa gluhi in
slepi, storimo vendar dolžnost, ako tudi tu kažemo na tisto rdečo nit, ki se
vleče v vladni politiki Slovincem nasproti in se vidi tudi v tem govoru. Vi-
di se, da ta vlada in vladni može te stranke nam ne bodo nikdar dali rav-
nopravnosti, kakor jo za sebe sami hočemo. Vidi se, da vladi dobre volje
manjka, da se hode namesti upeljave našega jezika v šole rajše iskalo
izgovorov premajhne kulture, pomanjkanja učiteljev, pomanjkane učen-
cev itd. itd.

In ker je to tako, ne vemo kako bi vendar pravi slovenski zastop-
nik mogel s svojim sodelovanjem tako vlado podpirati. Torej v dveh letih
smo toliko za narodno ravnopravnost dosegli, da vlada izreče, da ima nevid-
no dobro voljo. Ve to g. Svetec, ve g. Toman in vedó vsi, pa stanovitno
sedé na Dunaji.

Ozir na zadnje čase slov. politike.

(Dalje.)

Zatorej pričakujemo od slovenskih in drugih političnih oportuncev,
da bodo temu oportunstvu konec napravili in nič več ne podpirali politike,
ktera, ko se od zadnjih volitev sem ne more več s „posameznimi narodnimi
vekači“ izgovarjati in zagovarjati, se ne ustraši tudi celih ravnopravnost za-
htevajočih narodov in kraljestev zločincem in veleizdajalcem prištevati ter
jih energično preganjati, med tem ko puntarske Magjare povzdiguje in v
zvezde kuje. Magjarska trma že sila mnogim Nemcem zgago dela, kako bi
Slovanom dišala, katerim je nemško-magjarsko pijonirstvo tako nemilo, in ki
je zraven tega tudi obstanku Avstrije in ustavni svobodi sploh popolnoma
nasprotna? Glavna naloga vsake ustave je, ali vsaj morala bi biti — ures-
ničenje pravila: „Nihil de nobis, sine nobis“ — nič o nas, brez nas; toda
dokler trma nemškomagjarska ne odneha, dokler se federalizem ne vpelje,
ki bi tudi nam Slovincem zedinjeno slovensko domovino privoščil in zedi-
njeni Sloveniji, kakor vsem drugim skupinam obširno avtonomijo podelil, ne
bodemo, kakor nas dozdanja skušnja živo uči, nikdar nič dobrega od tistega
ustavnega „nihil de nobis, sine nobis“ okusili, če bi prav same Cicerone za
poslance imeli, ki bi nam le to zahtevali, kar ves narod želi; marveč skle-
nilo se bo de nobis vselej le to, kar se bo nasprotnikom našim poljubilo.

nik, in sicer improvizator. Nekteri so zavolj svojih stolaravnateljskih spo-
sobnosti celo na glas. Mene, ko sem prvokrat v takem društvu bil, je go-
vorljivost stolaravnatelja zares osupnila. Stolaravnatelju se mora vsakter
v ime lepega reda pokoravati, in njegova oblast gre celo do tega, da sme
gosta, ki se nepristojno in nespodobno obnaša, javno pred vsemi na red po-
zvati in posvariti. Svoje vladanje stolaravnatelj s tem začne, da si izmed
gostov izbere enega, in če je večé društvo tudi dva „fiskusa.“ Fiskus ta je
stolaravnateljev adjutant. On je izvršilna oblast v društvu, in zato mora
v vsem stolaravnatelju pomagati. Kadar se zgodi, da mora stolaravnatelj
od mize oditi, prevzame njegov fiskus začasno društveno vladanje, in s tem
se redu pogubnemu interregnumu v okom pride. Navadno se za fiskuse
postavljajo najmlajši gostje, in v tem obziru ima fiskus mnogo analogije s
„fuksom“ nemških bursev. Po kislem zelji se začno napitnice. Stolaravna-
telj nazdravi prvega domačina, in potem vse goste po tistem redu, po
kterem okoli mize sede. Vsako nazdravljenje mora v večji govor vplesti.
Napitemu, — „da sam ne bo živel na tem čalarnem svetu, nego da se bo
veselih“ itd. — se pridodaje „družica ali pajdašica.“ Tudi duhovnim se pri-
dodajejo v napitnicah družice. To je tako navadna fraza, da pod njo deco-
rum reverendae nič ne zgubi. Bil sem v društvih, v katerih so se sivolasm
Zagrebskim kanonikom mlade gospice kot družice v napitnicah pridodajale.
Pri vas v Cislajtani bi bilo kaj takega nečuvnost, in bi bog ve kake vse
nepopoljne nasledke imela, če bi se v konzistorialni kancelariji zvedila.
Navadno stolaravnatelj nazdravlja, fiskus pa nazdravljenemu družico izbere.
Z nazdravljenim gostom trkne celo društvo. On se mora malo kesneje v
ime njemu pridodane družice, in se ve da tudi v svoje za napito zdravico
s tem zahvaliti, da polno kupico suhega vina izpije. Fiskus ima paziti:
ali je bila kupica do roba polna, ali ni bilo morebiti vino vođeno, in ali se
je do zadnje kapljice izpilo. Pri zahvali se malokteremu prizanesa, da mu
ni treba polne kupice suhega vina izpitij. Potem ko so se na tak način vsi
gostje nazdravili, napije nazadnje fiskus še stolaravnatalju. Od sedaj se
začne obče napitnice n. pr. domovini, narodu, svobodi, napredku in enake.
To se mora Hrvatom pustiti, da ga ni večega društva med njimi, v katerem
se ne bi take, domorodno mišljenje pričajoče zdravice napivale.

Naj se torej nikdo ne čudi, da se Slovenci in sploh vsi avstrijski Slovani zdaj že toliko let v Avstriji vladajoče ustave veselijo ne moremo, in da nas zlasti sedanja dualistična ustava v opozicijo sili, kajti ona je Ogrom vse po volji storila, nam pa nova, še večja bremena naložila, pa mesto da bi nam v plačilo za to stare, po nemškem absolutizmu nam zasekane krvave rane celila, nam jih pomnožuje, ker njeni toliko hvalisani liberalizem v tem obstoji, da sedanji liberalni Bachi čez najpravičnejše in najpohlevnejše želje naše pravi zaničljivo in demonstrativno na dnevni red prestopajo. Za tako neliberalno ustavo se lahko magjarski pionirji, po slovenskih deželah gospodujoči slovanskonomagjarski odpadniki, ki svoj začasni dobiček več obrajtajo, nego obstanek Avstrije, navdušujejo in „verfassungsbankette“ napravljajo. Slovani pa se za tako ustavo navduševati ne morejo in se nikdar navduševali ne bodo, če se prav zaradi tega zlobno sovražnikom ustavnosti mračnjakom in reakcionarjem prištevajo. Ustava je lepa in vse hvale vredna reč in baš Slovani smo ustavne svobode najpotrebnejši; pa med ustavo in ustavo je velikansk razloček. Nesvobodna svoboda „osrečuje“ v dualizmu vse avstrijske Slovane, in jih bo osrečevala, dokler se dualizem federalizmu ne umakne, kajti dokler koli se to ne zgodi, morali bodo Slovani le grenke lupine griziti, jedra pa Nemcem in Magjarem prepuščati, kateri bodo po stari navadi le slovanskim odpadnikom kaj privoščili.

Slovenskih drž. poslancev sveta dolžnost je nemškim gospodom v reihsrathu še enkrat vse to razložiti, potrebo federacije in zedinjene Slovenije dokazati, povedati jim, da ni ene minute več krive politike podpirati ne morejo, ktera v svoji slepoti iz slovensko-hrvaškega Primorja v pogubo Avstriji raji „novo Benečijo“ ustvarja, nego da bi od pamtveka zveste Slovence v celoto zedinila ter iz njih najmočnejšo trdnjavo zoper garibaldizem in bismarkizem si napravila: in če vse to nič ne izda, je njih sveta dolžnost, od reihsratha s Poljaki ali tudi brez Poljakov za vselej se posloviti, če jim se prav sovražstvo ustave, šuntarija, puntarija ali Bog ve kaj še vse očita. Fiat justia et pereat mundus! Istopa iz takovega zbora jim po pravici nikdo v greh prištevati ne bo mogel najmenj pa Nemci in nemškutarji naši, kateri slovenski Ljubljani še postavno izvoljenega slovenskega župana privoščili niso, ker jim je bila že narodnost njegova, dasiravno je bil pravičen tudi ljublj. Nemcem, vzroka dovolj, da so sklenili, sej postavnega mestnega zbora se ne vdeleževati, dokler jim bo on predsedoval. — Toliko poslanecem slovenskim. —

Pa tudi naše „učiteljice in voditeljice“ naj vendar enkrat že spoznajo, in ako spoznajo, naj nikar več ne tajé, da njih postopanje od nesrečnega dne 6. aprila 1867, kterega je ljublj. dež. zboru volitev v „neustavni“ reihsrath vršila, ali od še bolj nesrečnega dne 5. junija, v katerem so slovenski drž. poslanci tako lepo soglasje s Slovenci razkopali, zato, da v soglasje z Blagotinščaki stopili, ni pravo in hvalevredno bilo, in da imajo ono, ali prav za prav tisti gospod, kterega one „ljubljenca slov. naroda“ menujejo, kakor smo ga tudi mi poprej imenovali in bi ga radi še imenovali, kolikor toliko na vesti uresničenje nemško-magjarskega dualizma in vse hudo, kar je iz njega Slovincem, Slovanom sploh in tudi „Novicam“ samim priziralo.

„Novice“ so s svojo krivo politiko, zlasti pa z zamudo dobrih del v poslednjem času veliko zagrešile in mnogo pripomogle, da se na Slovenskem čedalje bolj organizuje in prevzetna postaja tista stranka, ktera če prav ne z besedo, pa v djani trdititi ne neha, da je slovenska dežela na nemških tleh. „Novice“ ali prav va prav dr. J. Bleiweis — če tudi ni več „Novicam“ odgovorni vrednik — je že večkrat sedanje Hrvaško: „tužna Hrvatska!“ imenoval in sedanjim tamošnjim poslancem nehrvaško politiko očital in njih nagodbo z Ogrji za „parte-list“ samostojnosti hrvaške razglasil.

Do zdaj je imel samo stola-ravnatelj pravico iniciative do napivanja zdravice. V društvu je vladal ustavni monarhizem. Da se pa tudi drugim gostom prilika ponudi, kakšno zdravico napiti, ze monarhizem s privoljenjem društva odstrani in mesto njega republika vpelje. Stolaravnatelj položi svojo oblast nazaj v roke društva, od kterega mu je podeljena bila. Eden gostov se mu na zadnje v ime celega društva zahvali. Tudi Fiskus se odpusti. Od sedaj more vsak gost napijati zdravice kake in komu hoče. Predno pa hoče kdor govoriti, si mora v pričo društva z nekoliko požirki „jezik prati“, drugače mu ni dovoljeno. Navadno se zdaj prinese tako zvani „bilikum“ alj dobrodošljica na mizo, to je kupica, ki drži časih še čez polje. Vsaka družina v Zagorji ima svojo še od očakov podedovano dobrodošljico. Časih ima ta posodica kaj smešne oblike. Tako sem jaz enkrat iz steklene opanka dobrodošljico pil. Tuj gost, ki še ni bil nikoli popreje v hiši, mora dobrodošljico na dušek izpititi. Sam domačin jo pred njega postavi in natoči. Če se dobrodošljica na dušek ne izpije, se ima to za sinistru omen. Je tedaj bogme treba meh dobro s sapo napolniti, preden se dobrodošljica na usta nastavi. Po izpitji dobrodošljice poda domačin novemu gostu roko, ga poljubi na oboja lica, ter mu razloži kake pravice je s tem dosegel, kaj je hišni gost postal, da naime sme vsikdar in nepozvan v hišo priti, ter se za pokrito mizo vvesti. Če je domačin šaljivec mu še svakovrstne druge predprave nasteje, ki časih celo društvo v meh pripravijo. Preširok bi mi postal ta spis, če bi hotel ves tak govor napisati. Sploh se v takih društvi rado na to dela, da se novi gost kolikor mogoče napije. Da si še tako trdno sklenil, se ne preopiti, vse ti ne bo nič pomagalo. Izgovarjaj se kolikor se hočeš, da ne smeš piti, da ti vino škoduje, vse je zastonj. Popevalo se bo okrog tebe, kupice nudile, in če še ne piješ, se bo nazadnje reklo, da je to razžalba za celo društvo, za celo družino, za vino in Bog ve kaj še in ti si razorožen, podati se moraš pa piti. To je že tako! Če si v Rimu se pravi, moraš po rimski živeti, če si v Zagorji pa zagorski. Nemec pravi: ländlich sittlich. Pa nič se ne boj, da te bo vino pred društvom osramotilo, V tem obziru niso v Zagorji ljudje Catones censors. Kader se pa dobrodošljica ne pije, prinese se malo manjša kupica, ki pa tudi izpod merice malokdaj drži, tako zvani „vandarček“ ali popotnica. Popot-

— Naj primeri dr. Bleiweisov organ Slovencev stanje s hrvaškim v narodnem, političnem, avtonomnem, materijalnem ali katerem koli obziru; naj primeri sužne Slovence čitbraše s Hrvati, ki se, dasiravno so po krivi politiki sedanjih poslancev iz magjarski enake neodvisnosti in samostojnosti v magjarsko prikrpino zapeljani, še zmeraj lahko proti nam svobodnjaki imenujejo; naj primeri vrli značaj slov. naroda, kakor se je zlasti pri nepozabljivih predlanskih volitvah in pri lanskim taborih tako lepo razodel in pokazal, da slovenski narod, od kar se zaveda narodnosti svoje, ni več od vetra sem ter tje majan trst, ampak stanovit in važen faktor, na kterega morajo državni oblastniki, še bolj pa njegovi lastni zastopniki obzir jemati, in se ne zadovoljiti z mrvicami, ktere bi nam milost v naši deželi gospodujočih narodnih nasprotnikov privoščila, marveč polno ravnopravnost neprestrašeno zahtevati, prepričani, da na narod slovenski zidaje ne zidajo na pesek, ampak na trdno skalo, in značaj slovenski naj primeri dr. Bl. organ z obnašanjem slov. drž. poslancev, od kar so v soglasje z dualističnim reihsrathom stopili, in s svojim lastnim vedenjem proti temu oportunistkemu obnašanju, vsled kterega niso Slovenci, dasiravno so svojo nalogo pri volitvah slavno rešili in si svoje nabolje rodoljube za poslanci izbrali, razen večih davkov ni za las bolji od nesrečnih Slovakov, ki niso v razpuščenem peštanskem zboru ni enega narodnjaka za poslanca imeli. Naj pomisli, kako Slovincem, ki te bibaleze-politike odobravati ne morejo, očita, da so nezreli politični otročaji, ki od svoje vroče krvi zapeljani časopisne škandale delajo, in preveč razsajajo, namesto da bi se od njega praktične modrosti učili: — potem, če kolikaj, hladnokrvno in objektivno te reči preiščuje, moral bo sam spoznati, da mu ne kaže hrvaških magjaronov obsojati in grajati.

Ko bi nam slovensko oportunistvo vsaj toliko dobrega dalo, kolikor magjaronstvo Hrvatom, bi lahko Slovenci, primerjaje to s sedanjo mizerijo, veselja poskakovali, ker potem bi bili Slovenci v političnih, sodnijskih in šolskih zadevah od dunajskega ministerstva neodvisni in samostojni, ko Hrvatje od peštanskega, in uradnike si bi za te zadeve sami volili, pa ne celo kopo, ampak le toliko, dobro plačanih uradnikov, kolikor jih je zares potreba, sicer bi imeli Slovenci Hrvatom in Ogrom enako pravico, po preteku treh let jih odstaviti in prave narodnjake na njih mesto postaviti itd. itd. — Od vsega tega ni pri nas duha ne sluha, temveč pri nas vlada, kakor na Ogrskem in Hrvaškem do l. 1861, še zmerom v vsegamogočna, nenarodna, nemškutarska stranka, ktera se v poslednjem času, od kar figura v ustavi tudi glasoviti 19. §. ni za las poboljšala, temveč se ravno od tistega časa, ko so se naši tako imenovani „stari“ z „Novicami“ vredna oportunske limanice vsedli in razpor v narodnem taboru napravili, še le prav obilno pohujšala, česar so le tisti krivi, ki so razpor med poprej tako lepo složno narodno stranko napravili, ko da bi ne vedeli, da „duohus litigantibus tertius gaudet.“ Stranki, ktere so se Hrvatje in Magjari že zdavnaj rešili, je naš slovenski jezik „eine gotterfluchte sprache;“ slovenski spisi „schmier und quark;“ če Slovenec nemški umé, izgubi po mnenji privržencev te stranke pravico do ravnopravnosti slovenske, in ne sme več slovenskih razsodb, odlok itd. zahtevati. Kaj bi rekli nemščine zmožni Hrvatje in Magjari, če bi se tudi z njimi mutatis mutandis tako ravnalo? (Dalje prih.)

Iz državnega zbora.

Govor dr. L. Tomana pri besedovanji o dež. bramb.

Tudi jaz se čutim primoranega nasproti izpeljavam gospodov na levi strani konstatirati, da kakorkoli že tudi v tem vprašanji glasujemo, tudi nas enak patrijotizem navdušuje, da so naše misli gledé materijalne ustano-

nica potuje po celem društvu od gosta do gosta, dokler se zopet do prvega ne vrne. Vsakemu gostu, pred kterem popotnica stoji, se kaka napitna pesem zapoje. In še le rano v jutro se časih društvo razide popevaje tisto pesem, ki ima pri vsakem stroku refrén:

Le pijmo ga, le pijmo ga
Še do dana beloga!

V Zagrebu.

— P.

Poslednji bosanski kralj.

(Zgodovinsko-romantičen obraz; česki spisal Prokop Chochaloušek, poslovenil Podgoričan.)

IV.

(Dalje.)

Vojakeja se nasmehe, rekoč: „Presneto, kaj iz debelega pezdirja ste možki, le z leskečim očesom razodevajte srčne skrivnosti; le zahtevate, da bi se z zarobljeno besedo oskrnil sezvuk sprijaznjenih duš, poprej vam ni jasno v glavi, poprej ne verujete.“

Kraljica jej z roko zakrije oko.

„Oh, tako tedaj!“ — odmajujejo dvorniki z glavami in čudijo se, ker je tako na enkrat mrena olupila se jim z oči. „Gledite, kako brž je našlo odškodnino! Pogrebne sveče za prvim možem niso dogorele, kdo bi bil menil to!“

Nekteri zgibljejo z ramami, kakor bi hoteli omeniti: „Kedaj smo že slutili to!“

„Ali si čul, strije?“ — povpraša vojevode Tomažević in nasmehe se.

„Še to uro se odpravim na pot, kralj,“ odgovori ta radosten, „zvezda blagostne nade, ta mi bode pa vodnica, in ko pridem nazaj, do takrat že dogori pogrebna luč, potlej —“

Kosarevna mu ne pusti izgovoriti; obrne se k Vojakeji in omeni: „Čas je že, da idem, zato da sama še pomolim za dušo rajkega moža!“ —

„Luč kraljici, luč!“ — vsklikne Tomažević — ves postrežljiv plemičem, ki pri vratih čakajo ukaza.

vitve deželne brambe celo različne od misli onih gospodov, katerih izpeljave se morejo po moji sodbi samo na stoječo armado nanašati.

Ako hoče poslanec Schindler dokazovati, da je bilo avstrijsko orožje zmagonosno, dokler je bilo enotno, centralistično, nekako „avstrijsko“ po razredih vse armade, ni to po zgodovini nikakor resnično. Predaleč bi seglo, ko bi hoteli dokazati, kedaj in zakaj je naša iz toliko kronovin in dežel sestavljena država bila zmagonosna proti velikim in mogočnim sovražnikom, kedaj pa in zakaj ne; pa že v prejšnjem stoletju bi zadeli na dobo, ko Francija ni napovedala vojske „Avstriji“, ampak kralju ogerskemu in češkemu, in ko ste se te deželi z drugimi kronovinami in deželami vred vojskovali.

Gospoda! Ako trdite, da nasprotujemo temu, da bi se sinovi naših narodov asentirali pod avstrijskim orlom, temu ni tako. Nam je gotovo toliko na tem, da se Avstrija ohrani, kakor onemu narodu, čegar govorniki so poprej avstrijski patrijotizem posebno v zvezi z njihovimi mislimi o deželni brambi povdarjali, kakor da bi bil vsakdo, ki ima o tej stvari drugačno prepričanje, brez tega avstrijskega patrijotizma; nam je ravno toliko do Avstrije, ker je naša eksistenca zvezana z eksistenco Avstrije, ker čutimo da je naša eksistenca v nevarnosti, ko bi se pogubila Avstrija.

Tudi denes slovanski narodi tako mislijo, kakor so nekdaj mislili: ko bi Avstrije ne bilo, morali bi jo napraviti. To vam smem z vso resnobo povedati.

Ako pa je kaj resnice v tej stvari, ako se ima preiskavati, kedaj je bilo zmagonosno avstrijsko orožje od l. 1804 sem — kajti še le od tega časa sem se sme govoriti avstrijskem cesarstvu — in kedaj ni bilo zmagonosno, in kaj so vojaški strokovnjaki sami iz teh okoliščin sprevideli, naj Vam bo povedano, da so po zgubljenih bitvah pri Solferini in Maženti dobro spoznali, da je ravno raznarodenje v armadi, t. j. mešanje vseh elementov armadnih bilo krivo teh nesrečnih bojev in rezultatov, in da so jeli skrbeti, kako bi se popravilo, kar so bili pregrešili do leta 1859 in da bi se bili pri „Sadovi“ drugače obneslo, ko bi se to pravo spoznanje poprej ne bilo toliko časa tako žaljivo zanemarljavo. Gospoda! Ne samo pod nemško zastavo so se bili srečni boji za Avstrijo. Ravno gospodje na desni strani te zbornice bi mogli povedati, da je prišel Sobieski s poljsko zastavo in rešil Dunaj Turkov, in mi bi mogli reči, da smo cela stoletja odganjali Turke od avstrijskega osrčja in ravno z deželno brambo, katero smo sestavljali v Kranjski, Koroški in Štirski. In ako denes trdimo, da bi bila deželna bramba mnogo bolje vrejena, ko bi bila teritorialna in da tako rečem tudi narodno samostojna, izvira to iz prepričanja, da se da ojačiti in navdušiti le vojska, katero voditelji nagovarjajo v jeziku, katerega ona umé, tako da se ljudje, rekel bi prav za praz za svojo domovino vojskujejo.

Nisem hotel govoriti o tem, pa izgovorite me, če po vsem prejšnjem omenjam naj slabše strani v avstrijski armadi ni organizaciji. Kaj je vzelo avstrijski armadi vso moč? To, da se je sprejemalo mnogo tujih, posebno nemških elementov v avstrijsko, večidel nemško armado, in ti elementi so brzoma postali čaštniki in prišli do vseh drugih poslov in služeb, drugi pa so se prezirali. V mirnih časih se mogli taki tujci enoto armade dobro reprezentirati, ob vojski pa, ko je treba vojake v jeziku nagovarjati in navduševati, katerega umejo, takrat ni bilo naj potrebnejših elementov, ker voditelj ni znal govoriti z vojakom v jeziku, temurazumljivem. Nimam nič proti tujim elementom, a armada brez navodnostine bo nikdar zmagonosna; in če nas tudi avstrijska ideja navdušuje, in če tudi želimo da bi ta vkupna ideja navduševala tudi posamezne oddelke in deželno brambo, vendar ne bomo vstvarili močne deželne brambe, ako ne tako, kakor jo oče vstvariti in jo nasvetuje odborova manjšina:

Moči ne daje enota, katero vstvarja kaka sistema, ampak, gospoda

„Tako srečna sem bila v družini s teboj, kraljica jasna!“ — izpregovori Vojakinja prav ponižno in pokorno, „in nadejam se še več takih veselih ur, da me ne bodeš zametala, gospa kraljica,“ — razodene jej in prikloni se. Rada bi roko poljubila kraljici, a kraljica se nagne k svoji nekdajni tekmici, okrog vratu ovije jej roke, poljublja jo in polglasno opazi: „Bodi moja prijateljica, ti si modrejša, nego sem jaz, brez tebe — ne našla bi povsodi pravega pota v svojem življenju.“

Obrne se in hoče oditi. Vojevoda Radič kleči pred njo. „Z Bogom, kraljica, moja gospa!“ poslovi se ginjen, „z Bogom, da se radostnejša zopet vidiva!“

Kraljica obstoji; ozre se po nazočem dvorništvu, ki preži va-njo; srd in sramozljivost jej spreleti obličje in rudečica polije ga.

„Bog bodi s teboj, vojvoda!“ — ogovori ga in mogočno dvigne glavo, „gotovo tvoja služabna zvestost kralju in domovini ne bode zastoj!“ Segne mu v roko, Radič pak jo goreče pritisne k svojim ustnim, tem gorečejše, zato ker je začutil, da je kraljica tudi stisnila mu roko, da-si le iz hvaležnosti.

Z glavo mogočno po konci kraljica zapusti dvorništvu in odide iz obednice.

Že debelo uro je kraljica sama v svoji sobi. Kakoršna je prišla iz obednice, taka zdaj sedi tu pri mizi, kjer gori voščena sveča vso uro nevtrnjena, in rudečo svitlobo lije po sobi. V roki ima molek in prebira perle, ali, pozna se jej, da ne moli; tudi moža nima v mislih, vse kaj drugega moti njeno dušo in kali vsakršno drugo misel. Čelo — kmalu se jej pooblači, kmalu razjasni, in prsi — zdaj se jej grudijo tako, kakor se razburjeni valovi dvigajo na jezeru, gorak delj jej veje iz ust, zdaj se zopet ože, tako, da jej sape zmanjkuje, zdaj na glas ječi, kmalu zopet pokojno diše, kakošna misel jej obhaja dušo.

To trenotje konj topotne in pekeče na dvorišču. Nevoljna se vspne kraljica, s poluodprtimi usti gleda skozi okno, kakor bi temo hotela prozreti. Pa kmalu zopet strmi pred-se in vleče na uho. Že čuje konja peket pred samostanskimi vrati in potlej dalje in dalje, naposled pak ne več. — Sede zopet na stol. „To je bil on!“ — šepne in desnico, ovite z molkom, pri-

moja: Zadovolite vsem narodom avstrijskim, potem se Vam tudi ni bati nasveta odborove manjšine in reči moram, da se čudim, kako se mora deželna bramba, kako se more črna vojska v Avstriji nasvetovati, predno je resnica postala sprava med avstrijskimi narodi. Zadovolite avstr. narodom, potem se Vam ni bati tenaravne podlage za krepko deželno brambo. (Pravo! Pravo! v desnem središču.)

Dopisi.

Iz Hrvaškega 17. marca [Izv. dop.] Nj. Veličanstva kralj in kraljica sta odpotovala, svečanosti so pri kraju, v Zagrebu in drugod se razdevajo slavoloki, se podirajo mlaji, se shranjevajo razobešene zastave, in čez nekoliko dni bo ta previsoki kraljevi obisk samo še v našem spominu živ! Iz Belovara smo čuli, da je Nj. Veličanstvo kralj proste krajišnike vprašal, kaj bi raje: ali vojniki ostali, ali pa se s „civilnom bračom“ pod eno upravo zedinili? Krajišniki so mu na to odgovorili, da hočejo pri današnjih zadevah raje ostali vojniški krajišnici, ker ne bi mogli tolikega davka zmagati, kolikor ga morajo Hrvatje pod civilno upravo stoječi plačati. Ta odgovor baš ni kompliment za današnjo upravo civilne Hrvaške. Čuli smo nadalje tudi to, da je naš kralj krajišnikom obetal, da se bodo v Belovaru in v Gospiću gimnazije osnovale; samo da bi to skoro bilo! V Zagrebu se je Nj. Veličanstvu zmed vseh javnih zavodov naj bolj velika realka prikupila. Potem ko jo je v vseh njenih predelih pregledal bil, je svoje zadovoljstvo s tem izjavil, da jo je cvetoč zavod imenoval. Ta svoj izrek je pozneje s tem djansko potrdil, da je profesorju Ivanu Stožirju (Slovenec iz Šta jerske) podelil zlati zaslužni križ s krono. Gotovo bo vsakega Slovenca veselilo slišati, da na veliki zagrebski realki je med profesorji šest Slovencev. Redov in križcev pri nas ni bilo toliko porazdeljenih, kolikor se je od neke strani pričakovalo. Marsikteri, ki so že sanjali o pripetem na prsih znamenji odklikovanja, so bili celo osupnjeni, ko svojega imena med odklikovanimi niso našli. Julček ni dobil nič, Vilček nič, Cenek nič, Matek nič, Ante nič, Majstor nič, od sakre familije požeške nobeden nič, in še mnogo kateri drugi nič, ki je za gotovo računil, da bo kaj, posebno če je svoje zasluge stečene pri ustanovljenju nove ere v obzir vzel. Naj bolj mastni öhlfarb — Magjaroni — da se upotrebim izraza pokojnega Pavlekovića — so pri tej delitbi redov in križcev praznih rok ostali. Svet si pri nas tega z ničem raztolmačiti ne vé! Neodlikovani se čudno spogledovajo, na skrivnem Raucha kolnejo, ker jih ni za odklikovanje predložilo, o nezahvalnosti kričijo, in že o maščevanju mislijo. To bodo še lepe komedije. — Tisti odbor našega sabora, ki je pretresoval osnovo ustrojstva naše avtonomne odgovorne vlade, dogotovil je že bil ta svoj posel, in po njegovem elaboratu — se ve da na komando Andraš-Bedečkovića — bi bila vsa peza naše bodoče vlade položena bila v naše, vsled nagodbe brezportefelno, ministerstvo v Pešti, in čicer na škodo banskega delokrožja. Ta elaborat je bil že za končni pretres v plenun sabora gotov. Naenkrat pa pulne drugi veter. Dotični odbor je dobil opet nalog, da ima osnovo vlade tako premeniti, da vse prerogative, ki jih je bil v svojem elaboratu že banstvu vzel in ministerstvu dal, zopet ministerstvu odvzame in banstvu povrne, ali z drugimi besedami, da osnovo vlade na temelji z Magjari sklopljene nagodbe ne pa izven nje postavi. — Drugi odbor bi se bil takemu zahtevanju branil, in svoje prepričanje, svojo neodvisnost povdarjal; ali naš odbor je lepo ubogal, ker drugače ne more, ter brže bolje vse tako premenil, kakor je bilo zahtevano in zaukazano. Pravijo, da je to Beustovo maslo; pravijo, da je s tem hotel svojemu tekmeču Andrašiju nos zavilhati. Če je to res, potem je očitno, da še zmerom

tisne na sree. Solza jej zaleskeče na obrveh in bolesten smeh poigra okrog ust. „Jaz srečna...!“ — šepče dalje, „kam me to grešno koprnenje žene? — Grešno?“ — povzeme in odmajuje z glavo. „Oh! Saj ne morem drugače, ker se ljubezen zopet vneleje mi v srce. Menila sem, da je moje sree že mrtvo vsem nadam svoje mladosti, ali zopet se je kar na enkrat vnel v meni ogenj mladostnih let. Zopet vstajajo iz groba želje in nade — oh, saj sem najpoprej ljubila njega!“ A umolkne in molči nekoliko časa; veseli spomini so jej privabili smeh na obličje, žarko radost v oko, leskečo blagost na čelo. Ali vendar-le, kar na enkrat se jej zopet pooblači obličje. —

„Prav kazen!“ — jekne, „slušala sem svojega očeta, postala kraljica, žena poljubljena, ali blagostnega moža, ki mi spomin nanj zmerom bode v živi česti. Ali še le umrl je, pa se mi že grešne misli vnelejo v srce — grešne,“ zaječi še enkrat, „in le maločasa še, pa mi do cela ugasne spomin na-nj. Mati Božja, oh!“ — vklikne glasno, „pomози mi, da se mi ne utrne ta spomin, da ne onečestim imena svojim prededom!“ — in kakor bi se hotela iznebiti teh misli, jame brž glasno moliti na molek.

Na enkrat jo tih šumot v čumnati od strani ob zidu izdrmi iz goreče molitve. Čudo: kako se giblje stena; zdajci se duri odpro, da vidi na dolgi, s plamenicami razsvitljeni mostovž, in nek vojniki stopi v čumnato.

„Ilija!“ — vsklikne kraljica zavzeta in trese se od strahu.

„Za Boga vendar; nikdar tako glasno ne govori!“ — posvari jo in ne premakne se z mesta.

„Kodi pa si prišel k meni in zakaj zdaj?“ — vpraša ga kraljica z drhtečim glasom: ne more zatajiti svojega strahu.

„Samo opat in jaz — le midva znava ta skrivni mostovž, pa kralj Štefan je tudi vedel!“ — odgovori Ilija, „in jaz sem poskrbel tako rekoč, jasna kraljica, da si dobila to izbo, ki je tudi kralj Štefan imel jo, bivajoč v Sutisci!“

(Dalje prih.)

ni mira in sprave med tema dvema državnikoma. Duobus ligitantibus tertius gaudet. Ta tertius v tej razpri je hrvaški narod, ki po tem avtonomno vlado v Zagreb mesto v Pešto dobi. Nj. Veličanstvo kralj je boje rekel: zadana v nagodbi beseda naj se drži, in to je odločilo. Ali bo pri tem ostalo, to s tem še zmerom ni vtrjeno. Naš svet je enkrat nezaupen postal, pa ne vrjame nobenemu več, ne Magjarom z njihovim belim listom, še manje pa Magjaronom z njih slepilnimi obljubami in obečanjji, ki se ne bodo nikoli obistinile.

Politični razgled.

Gosposka zbornica je potrdila finančno postavo za l. 1869, kakor jo je bila sklenila poslanska zbornica.

Postava o deželni brambri je obveljala s 14 glasovi. Med narprotniki te postavne je bilo manjkalo v zbornici 6 gospodov s skrajne levice, 11 Poljakov in tudi slov. poslanca Črne in grof Barbo sta se odlikovala s svojo nenaznostjo. Če hočejo ti gospodje že z vso silo sedeti v državnem zboru, naj bi pa res tudi tam sedeli, kedar jih je treba in ne hoditi že 14 dni pred velikonočjo po — domače pirhe! „N. fr. Presse“ sama pravi: „Ko bi bili še oni nazoči, katerih pri glasovanju po imenih ni bilo v zbornici, bila bi se prav lahko zborova večina spremenila v manjšino.“ Res Nemci imajo lahko igro, dokler imamo še kaj zastopnikov, ki svojo dolžnost tako — spolnujejo?

„Wien. Zeitg.“ oglašja potrjeno postavo zaradi upeljave porotnih sodeb za tiskovne zločine in pregreške in o sestavljanju porotnih mož za tiskovne sodnike.

V hrvaškem deželnem zboru je interpeliral poslanec Stojanović bana Rauha, kako da sme vkupni vojni minister slavonske krajinske hoste tako izsekavati in prodajati in zahteva, naj se vse to ravnanje nemudoma ustavi: zbor je bil s Stojanovićevimi interpelacijami zadovoljen.

Francoske list „Correspondence Tshèque“, ki se je nedavno v Berlinu ustanovil in zastopa česke interese, vsled više prepovedi ne sme v Avstrijo!

Najnovejša poročila iz Ogerske naznanjajo, da je do zdaj voljenih 112 poslancev. 69 izmed teh jih pripada Deakovi stranki 43 pa je levičnjakov.

Londonski list „Spectator“ je prinesel obširen članek o Čehih in avstrijskih Slovanih sploh. Po tem članku bi bil prvi cilj českega prizadevanja, pridobiti slovanskemu življu v Avstriji popolnoma svobodo gibanja, zadnji cilj bi bila velika konfederacija nekaterih slovanskih narodov. List meni, da se brez vojske to sicer ne bo dala doseči, da bi pa utegnili marsikaj peljati do vojske. „V sakako, pravi angleški list, je prevelike važnosti pasivni upor avstrijskega slovanstva; kajti več ko polovica avstrijskih prebivalcev je slovanska in več kakor polovico cesarske armade in pa davkov morajo plačati Slovani!“ Gotovo je imenitno znamenje, da so se jeli zunanji časniki bolj kakor kedaj pečati z avstrijskimi Slovani! Pri vsej „dobri volji“ menda vendar ne bo mogla sedanja dunajska sistema evropskemu svetu utajiti avstrijskih Slovanov in — njih človečnosti.

„Gaz. Nar.“ piše: „Ako se ministerstvo ne spremeni, bodo Poljaki stopili na ono pot, na kateri so zdaj Čehi.“ — Da bi prišli prezdaj, ne bo se moglo reči, če sploh pridejo ti čudni patronje, gospodje Poljaki.

Srbski vladni list „Jedinstvo“ naznanja, da je beligradska vlada v posebnem pismu tirjala, naj turška vlada odpravi Omana-pašo iz Bosne in povdarja, da srbska vlada ne more meni nič tebi nič molčati in gledati, kako tiransko bosniški namestnik odira Srbe v Bosni!

Bismark je neki zbolel, pa vendar posebne nevarnosti ni. Menda se je bil v severno-nemškimi drž. zboru preveč razdražil. Lasker je namreč svetoval, da bi se člani raznih deželnih zborov in parlamentov ne smeli preganjati zaradi govorov ali glasovanja v zbornicah, — imuniteto poslancev, kakor se navadno pravi. Dozdaj pruska gosposka zbornica imunitete ni hotela priznati, kakor je g. Bismark že zdaj noče. Bismark, ki je videl, da se bo takrat imuniteta vendar le izrekla, je po svoji znani navadi večini naravnost svoje „parlamentarično“ zaničevanje v obraz vrget in med drugimi rekel: Ako ne morem več po svojem prepričanju ravnati, ako mi hočete predpisavati, potem mi delate moje stanje nemogoče. S tem pa še nočem reči, da bi že hotel odstopiti, ampak Vam le razlagam, da mi je nemogoče. Vaš svet ubogati, ker bi bil proti mojemu prepričanju in bi trdil, da je moja dosedanja politika, ktero ste dozdaj odobrevale, napečna. Naši „ustavni“ Bismarkijanci naj si tu vzemo „exempel.“ kam bi prišla njih ustavna načela, ko bi se jim res osrečilo zmuzati se pod Bismarkovo šibo.

„Constitutionnel“ piše, da ste se Francija in Belgija v belgiškem železniškem vprašanju tako porazumeli, da je zdaj ustrezno vsem interesom.

Napoleon se prav pridno in dolgo posvetuje z generalom Nielom o zmožnostih posameznih francoskih generalov. To menda vendar ni znamenje miru!

Sv. oče, ki je popolnoma zdrav, bo klical 10. aprila veliko amnestijo.

Mnogo Ircev je razglasilo pismo, v katerem trdijo, da anglejski parlament nima moralne pravice odpraviti irsko državno cerkev.

Iz Madrida javlja telegram: Minister notrajnih zadev je kortesom naznanil, da so nastali v Xeresu in Moronu nemiri zaradi navačenja. Ljudstvo je napravilo barikade. Ko so jih vojaki podirali, so nekatere ranili, nekatere pa ubili. V Kadiksu, Sevili in Malagi je sicer mir, a veliko razdraženje.

Tajnik kortesov Olozaga je v dvoboju padel. V Kseresu so se polastili vojaki vseh barikad, uporniki pa so zbežali.

Razne stvari.

P-k (Nova slovenska maša g. Miklošica,) ktero je „Slov. Nar.“ že zadnjikrat naznanil, pela se je na god sv. Jožefa v slovenski fari v Mariboru. Kar to mašo posebno oklikuje, to je namreč ona brezhlimbena pobožnost, ktera veje iz vseh delov; potem pa, kar se pri tej maši še sme bolj trditi, kakor pri prejšnji že izdani, da je skozi in skozi od začetka do konca — prav v duhu slovenskega petja zložena; in vrl tega vsega, da je tudi prav umetna, pa ne v tem zmizlu umetna, kakor so nekatere cerkvene kompozicije, ki nimajo drugega, kakor predrznih in nespetmetnih poskokov. Maša g. Miklošica je prosta, pa umetna in lepoglasno v prehodih. Pri maši, ktero povišuje Miklošičeva petje, si lahko prav pobožni, ker vsaki odstavek njegove kompozicije v poslušalici čustvo pobožnosti vzbuja. — Velika hvala, da je maša tak ugoden in pri „Slava tebi“ (Gloria) in pri „Jaz verujem“ (Credo) tako veličestven vtisek napravljala, gre tudi gospodom pevcem, ki so jo s pravo gorečnostjo, rekel bil prav „con animo“ in „cuore,“ pevali. Gospodu Miklošiču pa se zahvaljujemo za trud in za lepi dar, ktereja prejme zopet slovenska umetnost od njega. Ker g. skladatelj namerava to mašo v natis dati, za kar ga prav prijazno prosimo naj to kmalo stori, — zato mu bode še mogoče, nekatere malenkosti, namreč v besedah maše, in nekaj malo drugih, ali menj bivstvenih reči popraviti. Naj si pa bode zahvale od strani svojih rojakov naprej svest. Mi mu že čestitamo.

* (V Celovec) je prišel 15. t. m. prvi hlapon iz št. Vida. Nadejati se je torej, da se stranska črta št. Vid-Celovec v kratkem izroči prometi.

* (V Ljubljani) podpisujejo gimnazijski dijaki adreso na sv. očeta. „Nov.“ tožijo, da jim nemški profesorji podpisovanje overajo. — Dijaki e. k. realke v Gradcu so adreso brez overe podpisali.

* (Škofji) na Dunaji zbrani ne bodo šli k cesarju v avdijenco. „Tagesp.“ se brzojavlja, da se jim je od merodajne strani naznanilo, naj ne hodijo pred cesarja.

* (V Pulji) je govoril cesar: Jaz sem ponosen na svoje vojne brodovje, in bom zmerom skrbel za njegovo večje in večje razvijanje.

* (1. aprila!) Kakor se sliši in poroča „Pozoru“, bo 1. aprila slovesna inštalacija barona bana Rauha. Sumljiv dan, samo to se ne vé, kdo pojde prav za prav v april, ali g. Rauch, ali vlada, ali narod?

* (Osman paša,) ki je bil med svečanostjo tudi v Zagrebu, je prišel še le v Reki pred cesarja. Čudno, da ga cesar ni sprejel na hrvaški zemlji, ampak še le na „ogerski“.

* (Tabori na Českem.) V českih listih se spodbuja in vabi ljudstvo, naj to spomlad in poletje napravi ljudskih taborov. Razen Razdrtiškega ni zdaj nič čuti o taborih na Slovenskem. Razdrtiškemu pa bi bilo svetovati, naj svoj program popolnoma preinači. Ne zdi se nam srečna misel petrotati samo resolucije prejšnjih taborov, kajti dobri, popularni govori k posameznim resolucijam imajo mnogo več upljiva med ljudstvom, ktero se izbuja, uči in spodbuja, kakor pa resolucije, ki so namenjene vladi, ktera se pa zanje malo zmeni. Gledé Čehov pa menimo, da oni sami ne bi hoteli milosti; ko bi jim bilo za to, davnej bi jo bili že imeli: samosvestni narodi tirjajo svojo pravico!

* (Iz 13. odboro ve se je slov. Matic e) se poroča, da so se nazoči odborniki hvaležno spominjali dveh umrlih odbornikov gg. A. Kosa in D. Šavperla. Za predsednikovega namestnika se soglasno voli g. Peter Kozler. Tajnik Lésar poroča, da se je od zadnje odboro ve se je sem oglasilo 24 novih udov, tako da je zdaj v glavni knjigi poslednja številka 1536. Dotični odsek naznanja, da bo do prihodnje se je izdelal opravični red, ki se ima v občenemu zboru v potrjenje predložiti. — Matica ilirska še ni poslala Stanko Vrazove zapuščine. — G. Matija Majar pismeno naznanja, da bo do konca septembra 1869 dopolnil in vredil svojo zbirko narodnih pesem, pripravek itd. in jo poslal Matici. — Gledé slovenskega atlanta izvemo, da se je odbor dogovarjal z raznimi umetniškimi zavodi, umetniki, izvedenci, da pa do zdaj še ni mogel priti do nobenega rezultata. — Odbor si je nadalje pridno prizadeval, da bi se mogla izdati Schoedlerjeva knjiga „Buch der Natur“ in je bil pri svojem prizadevanju srečnejši. Izdatelj te knjige je proti primerni denarni odškodnini privolil, da se sme knjiga prestatiti v slovensko in bo dal tudi slike, kar si jih odbor izbere. G. Tušek, predstavljatelj fizičnega dela, je obljubil do konca aprila prvi rokopis, do konca julija pa bo gotov z vsem delom.

* (V Cirknem) se je ustanovila slovenska čitalnica, in se bo po veliki noči slovesno odprla.

* (Vinorejska šola v Mariboru) Štirsko deželni odbor je volil v komisijo, ki ima določiti ktera zemljišča se imajo za vinorejsko šolo v Mariboru nakupiti ali vzeti v najem, sledeče podedo: Dr. Mullé, G. Baier, pl. Kodolitsch, Baumgartner. — Slovenec zopet ni voljen nobeden — nov dokaz nepristranosti naših ljubeznjivih nemških sosedov — ko bi bilo sploh dokazov še treba!

* (Letni semenj v Zatični na Kranjskem se je zaradi praznikov preložil na 24. t. m. Druga leta je bil 25. marca.

* (Na ljubljanskem gradu) je hotelo v noči med ponedelkom in torkom nekoliko jetnikov pobegniti in je bilo že izdobljo votlino v tlaku prvega nadstropja, skozi ktero so hoteli k tlam in potem na prosto. Pazljiva straža pa jih je zasačila in se je vbrnilo, da ni nekoliko nevarnih ljudi dobilo svobodo, ktero so že poprej nevarno rabili.

Dunajska borza od 17. marca.

Enotni drž. dolg v bankovcih 62 fl. 75 kr.	Kreditne akcije 298 fl. 40 kr.
5% metalike z obresti v maji in nov. — fl. —	London 124 fl. 30 kr.
Enotni drž. dolg v srebru 70 fl. 40 kr.	Srebro 121 fl. 75 kr.
1860 drž. posojilo 104 fl. 90 kr.	Cekini 5 fl. 85 kr.
Akcije narod. banke 730 fl. — kr.	